

vinnosti úřední, i když náprava vady nastala až po podání stížnosti k n. s. s.

IV. Pokud jde o podrobnosti, mám za nutné doplniti shora uvedené vývody ještě těmito nálezy n. s. s.:

Soudní stížnost se nestává ještě bezpředmětnou, odvolá-li zástupce žalovaného úřadu při veřejném ústním líčení v nepřítomnosti stěžovatele naříkané rozhodnutí (Boh. 2491 A).

Odvolání naříkaného rozhodnutí, jež se stalo interním pokynem žalovaného úřadu, nestačí ve smyslu § 44 zák. o spr. s. k zastavení řízení, není-li patrné, že byla o něm stěžující si strana vyrozuměna (Boh. 2351 A).

Byl-li stěžovatel stran svého nároku uspokojen, musí n. s. s. ve smyslu § 44 zák. o spr. s. k této okolnosti v kterémkoli stadiu přihlížeti (Boh. 2074 A).

P R A K T I C K É P Ř Í P A D Y.

**K ustanovení § 31 náhr. zák. (čís. 329/20 resp. 220/22 Sb. z. a nař.).
Námítka vydržení je proti vlastnické žalobě přídělcově nepřipustna.**

Žalobci obdrželi přídělem od Státního pozemkového úřadu část zabraného pole velkostatku. Po odměření přidělené části ukázalo se, že cíp přidělovaného role, který byl částí dílu, žalobcům přiděleného, drží a užívají sousedé, žalovaní, kteří část tu současně se svým pozemkem obdělávají.

Žalobci domáhají se žalobou výroku, že jsou vlastníky cípu, který je částí přidělené jim parcely, a že žalovaní jsou povinni to uznati a užívání cípu toho zanechati.

Žalovaní namítli, že onoho cípu užívají od nepaměti a že nabyli k němu vlastnictví vydržením, o čemž nabídli důkazy.

Žalobci proti tomu poukázali na ustanovení § 31 zák. z 8. dubna 1920 čís. 329 Sb. z. a nař., tvrdíce, že žalovaní neuplatnili svého nároku na uznání vlastnictví ve lhůtě 30tidedenní po vyhlášce (správně od poznámky) zamýšleného převzetí a rovněž ne v přídělovém řízení samotném, čímž nárok svůj na sporný cíp přidělené parcely ztratili.

O svém tvrzení nabídli a první soud provedl důkaz potvrzením přídělového komisaře, načež žalobě vyhověl.

Odvolací soud zrušil rozsudek prvního soudu a vrátil věc

tomuto k novému rozhodnutí, vycházejí z názoru, že nelze ustanovení § 31 zák. čís. 329/20 resp. 220/22 Sb. z. a nař. vykládati tímto způsobem.

Podle názoru odvolacího soudu mění se hranice pozemků oproti hranicím katastrální mapy neznatelně. Zábor může se vztahovati jen k nemovitosti v těch hranicích, jak ji dosavad držel vlastník. Jaké hranice má dotyčná nemovitost, nemůže však býti určováno mapou katastrální, nýbrž skutečnými hranicemi, jak se jeví v přírodě.

Neví-li vůbec dosavadní vlastník, že jeho zabraná parcela má hranice jiné, než jaké jsou v mapě katastrální, a neví-li a také nemůže snad věděti ani jeho soused, že užívá svých pozemků v hranicích, jež jsou na újmu pozemku zabraného, jak možno po něm chtíti, by uplatnil svůj názor ve lhůtě §u 31 cit. zák.?

Není-li si vůbec vědom, že pozemek jeho se zvětšil na úkor pozemku zabraného, nemá ani příčiny ani důvodu nějaké věcné právo uplatňovati.

Aby nový nabyvatel mohl se dovolávati ustanovení §u 31 cit. zák., bylo by třeba, aby i v přírodě byla situace taková, jaké se dovolává podle katastrální mapy.

Odvolací soud má proto za nezbytné, aby se zjistilo, jaká situace hranic tu byla v době záboru a zda tudíž přípustna je proti žalobě námitka vydržení.

Do tohoto usnesení podaly obě strany stížnost, kterým nejvyšší soud vyhověl a usnesení odvolacího soudu zrušil a tomuto uložil, aby, nehledě k projevenému právnímu názoru, znovu rozhodl.

(Žalovaní stěžovali si totiž, že odvolací soud hned žalobu nezamítl pro nedostatek aktivní legitimace, ježto prý nebyla dosud vydána pravoplatná přidělová listina.)

Důvody rozhodnutí nejvyššího soudu:

Žalovaní popírajíce tvrzení žaloby namítli pouze to, že sporný dílec pozemku nabyli vydržením více než 60letým, a bylo tedy pouze zkoumati, zdali tvrzení žaloby zakládají nárok žalobní a pakli ano, jsou-li prokázána, a dále, má-li námitka vydržení žalovanými vznesená průchod čili nic.

Avšak odvolací soud místo toho pustil se do úvah, že hranice pozemku v přírodě nemusí se srovnávati s hranicemi v mapě katastrální, ač žalovaní nic takového netvrdili, a dovozuje potom, že žalobci nenabyli přidělem sporného pozemku v hranicích katastrální mapy, nýbrž jen v těch hranicích, jak ho jejich předchůdci užívali a užívati oprávněni byli, čímž by celý spor byl sveden na scestí, neboť jest patrné, že nemůže-li se podle §u 31 náhr. zák. po

uplynutí 30 dnů tam uvedených nikdo dovolávati vlastnictví ani proti státu, jenž pozemek převzal, ani proti přídělci, jemuž jej přikázal, vztahuje se tato výluka i na vlastnictví nabyté vydržením a že tedy, pravda-li, že žalovaní v uvedené lhůtě vlastnické nároky své neuplatnili, ztratili své vlastnictví tvrzeným více než 60letým vydržením nabyté, avšak oklikou, kterou se dal odvolací soud, že totiž přídělci prý nabývají přiděleného pozemku jen v hranicích, jak ho jejich předchůdci užívali a užívati oprávnění byli, umožňovalo by se jim právě naopak, aby to vydržení přes zápočet cit. §u 31 uplatnili, a byl by tak tento kategorický předpis učiněn úplně ilusorním a dobrodiním, jímž pro přídělce býti má, vyřazeno. Zákon chce chrániti přídělce, jenž přece musí státu pozemek zaplatiti, za nabytí půdy přidělem získané a proto ukládá třetímu pretendentu, aby závčas v určité lhůtě nárok svůj uplatnil, aby přídělce po její uplynutí byl navždy proti všem nárokům vzniklým před převzetím půdy skrze Státní pozemkový úřad imunisován.

Nehledě tedy k tomu, že odvolací soud vnesl do věci námitku nesrovnalosti hranic v přírodě s hranicemi v katastru, kterou žalovaní sami nečinili, takže se dožívá toho, že žalovaní sami, v jichž prospěch ji tam vnesl, proti tomu se brání, dlužno vytknouti, že pro řízení pozemnoreformní, týkající se zabrané půdy — přejímací i přidělové — může býti rozhodným jedině stav knihovní a katastrální, stav knihovní, pokud jde o jednotlivé parcely, a stav katastrální, pokud jde o výměru a hranice jich, takže tedy, jak to jasně plyne z předpisů min. nař. o vyšetření a uvedení v patrnost zabraného majetku ze dne 9. ledna 1920 čís. 61 sb. § 6 odst. 1 č. 2 a 3, pak odst. 2 a 5 a § 8, kniha pozemková, držebnostní archy pozemkové a katastrální mapa rozhodují, a nikoliv nějaká tomu odporující fysická držba, která výměru a hranice katastrální ignoruje, neboť tím by, jak už řečeno, ve věc vnášen byl zmatek a ochrana přídělci v §u 31 náhr. zák. zaručená byla zmařena.

Po právní stránce podotýká se toto:

Jak nejvyšší soud už v rozhodnutích čís. 782 a 7960 Sb. n. s. blíže vyložil, nabývá se vlastnictví přidělených nemovitostí přímo přidělem, aniž by bylo třeba fysického odevzdání, čili stačí k nabytí pouhý titul, jímž přiděl jest, takže půjde-li o vlastnictví publiciánské podle §u 372 a násl. obč. z., nesejde pak na držbě stran. nýbrž budou se měřiti pouze jejich tituly co do své síly či bonity, a o takový případ tu půjde, protože titulem plné vlastnictví zřizujícím jest podle §u 27 přiděl. zák. teprve konečné rozhodnutí Státního pozemkového úřadu, na základě něhož může býti vlastnictví pro přídělce knihovně vloženo, a takového rozhodnutí žalobci ne-

vykázali. Kdyby je byli vykázali, byla by jejich žaloba vindikací, poněvadž však je nevykázali, je pouhou žalobou publicianskou, a ptáme-li se po vlastnických titulech stran, seznáme, že žalobci mají, hledíme-li k skutkovým zjištěním nižších stolic, pro sebe aspoň přiděl prozatímní, žalovaní však naprosto žádný. (Tak již rozhodnutí ze dne 6. prosince 1928 č. j. Rv I 525/28.)

Rozh. z 1. února 1929 č. j. R I 29/29.*)

Kdo jest oprávněn stěžovati si do odepření schválení smlouvy soudem poručenským (§ 9 nesp. ř.).

Poručenský soud odepřel schváliti nájemní smlouvu, uzavřenou nezl. J. se strany jedné a K. s druhé strany.

Stížnost, kterou podal K. do usnesení prvního soudu rekursní soud odmítl z toho důvodu, že usnesení odpírající schválení smlouvy vydáno bylo pouze jako výkon vrchnoporučenský a při tom soud při rozhodování veden byl jedině zájmem poručence a jen s této stránky smlouvu ku schválení mu předloženou posuzoval, a že proto byl by oprávněn do výroku toho si stěžovati jedině zákonný zástupce poručencův a nelze přiznati právo stížnosti druhé smluvní straně, která nemůže míti vlivu na schválení smlouvy, při němž jíti musí pouze o zájem poručencův a na které zájem druhé strany smluvní jest nerozhodným.

*) *Poznámka zasílatelova.* Nejvyšší soud na počátku svých důvodů sám uvádí, že bylo pouze zkoumati, zda má námitka vydržení žalovanými vznesená průchod čili nic.

Má-li to býti zkoumáno, pak ovšem musí býti uvažováno, jaký má význam ustanovení § 31 náhr. zák. Nejvyšší soud vyslovil, že byly veškeré úvahy o tom zbytečné, ježto zákon chce chrániti přidělce, a ježto by jinak takovouto oklikou byl přidělce z dobrodiní zákona vyřazen.

Slovné znění zákona a snad i úvaha Nejvyššího soudu by ovšem tomto závěru mohly nasvědčovati. Bohužel nevypořádal se Nejvyšší soud s faktem, který se často přihází, že strany nemají o nějakých diferencích hranic potuchy, a nevypořádal se ani s faktem, kde hranice pozemků mění se vlivy přírodními nepozorovatelně. (§ 411 obč. z.)

Může se i tu pozbyti vlastnictví dávno nabytého prostým odkazem na to, že nárok nebyl uplatněn ve lhůtě § 31 odst. zák. ?

Staly se případy — a nejsou řídké —, že celý kus stavení stojí proti hranicím katastrální mapy na sousedním pozemku. Stojí tak dávno, nikdo jiný stav nepamatuje. Přišel zábor, přidělové řízení. Vlastník budovy nemá vůbec potuchy, že skutečný stav neodpovídá hranicím mapy katastrální, a mlčí proto ve lhůtě § 31 náhr. zák.

Nezdá se býti protismyslné, prohlásiti bez výhrady: neuplatnil svůj nárok v zákonné lhůtě, proti vlastnickému právu přidělcovu, není námitka vydržení přípustna a proto kus stavení patří přidělci? Měl podobné případy zákon na mysli? — Sotva! Zákon měl dojista na mysli jen takové věcné právo, které se vědomě na cizím (zabraném) pozemku vykonává. Tomu nasvědčuje i změna, provedená v § 31 zákonem čís. 220/22.